

בבית המשפט העליון

בש"א 8839/18

לפני: כבוד השופט ד' מינץ

המערער: עמית כהן

נגד

המשיב: המאגר הישראלי לביטוחי רכב ("הפול")

ערעור על פסק דינה של כב' הרשמת ש' עבדיאן מיום
26.11.2018 בע"א 4990/18

בשם המערער: עו"ד אביעד ויסולי

פסק-דין

ערעור על פסק דינה של כב' הרשמת ש' עבדיאן מיום 26.11.2018 בע"א 4990/18, במסגרתו נמחק הערעור שהגיש המערער.

הרקע לערעור

1. ביום 28.3.2018 ניתן בבית המשפט המחוזי בחיפה פסק הדין מושא ההליך העיקרי (ת"א 12-03-23253, כב' השופט כ' טעב) (להלן: פסק הדין), שלא בנוכחות הצדדים. זמן קצר לאחר מכן הגיש המערער בקשה לבית המשפט המחוזי לפסיקת הוצאות, וביום 27.6.2018, עוד טרם ניתנה החלטת בית המשפט המחוזי בבקשה האמורה, הגיש ערעור על פסק הדין לבית משפט זה.

2. ביום 6.7.2018 דחה בית המשפט המחוזי את הבקשה לעניין ההוצאות, בקבעו כי היא הוגשה באיחור ניכר – כעבור כחודשיים ממתן פסק הדין אשר "ניתן ביום 28.3.2018 והומצא לתובע [המערער – ד.מ.] באופן אלקטרוני בהתאם לתקנה 497ג לתקנות סדר הדין האזרחי, תשמ"ד-1984 (להלן: "התקנות") והתובע אף צפה בו באותו יום בשעה 20:08 – כעולה מעיון באתר נט המשפט".

3. ביום 21.8.2018 הגישה המשיבה בקשה למחיקת כתב הערעור. במסגרת הבקשה נטען כי הערעור על פסק הדין הוגש בחלוף 91 ימים ממועד המצאת פסק הדין לידי בא-כוח המערער, וכי שאלת מועד המצאת פסק הדין נדונה והוכרעה על ידי בית המשפט המחוזי ומכאן שקם השתק פלוגתא. בנסיבות אלה, פסק הדין חלוט וסופי ויש מקום להורות על מחיקת הערעור. בתשובתו לבקשת המחיקה טען המערער כי צפייה בהחלטה במערכת "נט המשפט" אינה עומדת בתנאים הקבועים בתקנות לצורך המצאת החלטה. פסק הדין לא הומצא לו ולא נשלחה אליו הודעת דואר אלקטרוני בעניין. כמו כן, לא קם השתק פלוגתא משעה שהחלטה ניתנה לאחר הגשת הערעור, ללא כל דיון ראייתי בנוגע למועדי המסירה ומבלי שהמשיבה הוכיחה את התנאים לקיומו.

4. ביום 26.11.2018 הורתה הרשמת על מחיקת הערעור. נקבע כי עיון באתר "נט המשפט" מעלה שפסק הדין הומצא למערער עוד ביום 28.3.2018 באמצעות משלוח הודעה בדבר מתן פסק הדין לכתובת הדואר האלקטרוני שסיפק המערער. מכאן, שלפי הוראות סעיף 497ג(ג) לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984 (להלן: התקנות) פסק הדין הומצא לו כדין, ומשעה שהערעור הוגש בחלוף המועד הקבוע בדין מבלי שהתבקשה הארכתו, אין מנוס אלא להורות על מחיקתו. מכאן הערעור.

5. המערער העלה בערעורו מספר טענות נגד פסק דינה של הרשמת. ראשית, פסק הדין לא נשלח לו בדואר אלקטרוני על ידי מזכירות בית המשפט. שנית, החלטת הרשמת התבססה על נימוק שכלל לא הועלה על ידי המשיבה. המשיבה כלל לא טענה כי פסק הדין נשלח למערער באמצעות הדואר האלקטרוני וממילא לא הוכיחה זאת. כל שנטען הוא כי פסק הדין נמסר למערער כדין מפני שהוא צפה בו במערכת "נט המשפט", אולם הלכה פסוקה היא כי אין בכך כדי להוות המצאה כדין. חרף האמור, הרשמת הורתה על מחיקת הערעור בהתבסס על טענה עובדתית חדשה שהעלתה מיוזמתה, לפיה נשלחה לו הודעת דואר אלקטרוני, מבלי לקיים דיון או לאפשר למערער להגיב עליה. בכך נשללה ממנו זכות התגובה, ואילו הייתה ניתנת לו ההזדמנות להגיב, היה מוכיח כי פסק הדין לא נשלח אליו. שלישית, בשולי פסק הדין צוין מפורשות כי המזכירות תמציא לבא-כוח המערער עותק מאושר של פסק הדין בדואר רשום, והמערער הסתמך על כך. מכאן, שאין לקבוע כי פסק הדין הומצא לו כדין עד למילוי ההוראה השיפוטית המפורשת בדבר המצאתו. רביעית, התקנות אינן מתירות המצאת פסקי דין בדרך אלקטרונית. נוכח כל האמור, יש להורות על ביטול פסק דינה של הרשמת.

6. דין הערעור להידחות. כידוע, שיקול דעתו של רשם בית המשפט בעניינים מעין אלו הוא רחב, ולא בנקל תתערב בו ערכאת הערעור (בשג"ץ 8524/18 קבוצת איגרא בע"מ נ' משרד התיירות, פסקה 6 (12.12.2018); בש"פ 4354/18 פרוסמן נ' מדינת ישראל, פסקה 4 (11.6.2018)). לא מצאתי כי המקרה דנן נופל לגדרם של המקרים המצדיקים התערבות.

7. תחילה באשר לטענה כי פסק דינה של הרשמת התבסס על נימוק שכלל לא הועלה על ידי המשיבה. לרשם בית המשפט סמכות להורות על מחיקת ערעור שאינו עומד בתנאים הקבועים בדין, לרבות המועדים להגשתו. סמכות זו היא פועל יוצא מסמכות מזכירות בית המשפט שלא לקבל לרישום ערעור שהוגש שלא על פי הוראות התקנות הרלוונטיות (תקנה 421 לתקנות; ראו גם: רע"א 4198/14 בן-ארי נ' בנק המזרחי-טפחות בע"מ, פסקה 5 (16.6.2014); בש"א 793/01 ועד הנאמנים (לנכסי הווקף המוסלמי) בתל-אביב-יפו נ' יוסי חסון חברה להשקעת בע"מ, פסקה 6 (15.8.2001)). המדובר בסמכות מנהלית הנתונה להפעלה הן לבקשת בעל דין, והן ביוזמת בית המשפט. היא אף לא מוגבלת לשלב שלפני קבלת הערעור לרישום, וניתן להורות על מחיקת ערעור גם לאחר הגשתו (ראו: ב"ש 130/87 שנסי נ' גלעדי, פ"ד מא(4) 707 (1987); ע"א 4405/02 יורשת המנוחים בנימין ושולמית נפטי ז"ל נ' באר טוביה מושב עובדים להתיישבות שיתופית חקלאית, פ"ד נו(6) 385 (2002); חמי בן-נון וטל חבקיץ הערעור האזרחי 298-299 (מהדורה שלישית, 2012)). מכאן, שעל דרך קל וחומר, מוסמכת הרשמת להורות על מחיקת ערעור על הסף לאחר שנתבקשה לעשות כן, אף אם הורתה על כך מנימוקים שלא הועלו על ידי המשיבה.

8. ולגופו של עניין. אכן, כטענת המערער, צפייה יזומה של בעל דין בהחלטת בית המשפט באמצעות מערכת "נט המשפט" אינה מהווה בדרך כלל המצאה כדין, ומכאן שאין בה כדי להתחיל את מניין הימים העומדים לרשותו להגיש הליך ערעורי על אותה החלטה (ראו גם: ע"א JSC VTB BANK 1948/15 נ' ד"ר יבגני מרגוליס, פסקה 11 (6.3.2017); רע"א 4947/18 טויב נ' הירשפלד, פסקה 3 (23.7.2018)). על מנת שצפייה כאמור תיחשב להמצאה כדין, יש לעמוד בדרישות תקנה 497 לתקנות. סעיף קטן (ג) לאותה תקנה קובע כי בית המשפט רשאי לשלוח לתיבת הדואר האלקטרוני של נמען שנמסרה לבית המשפט "הודעה בדבר קיומו של כתב בי-דין במערכת הממוכנת הכוללת קישור לכתב בי-הדין...". ככל ששלח בית המשפט הודעה כאמור, יראו את כתב בי-הדין, לרבות פסק דין, ככתב שהומצא במסירה אישית לנמען.

9. ואכן בענייננו, עיון במערכת "נט המשפט" מעלה כי ביום 29.3.2018 בית המשפט המציא למערער את פסק הדין באמצעות "הודעה באתר". וזאת, יממה לאחר שבא-כוח המערער כבר צפה בפסק הדין. המצאה בדרך של "הודעה באתר" משמעה כי נשלחה לכתובת הדואר האלקטרוני של בעל הדין הודעה על אודות קיומה של החלטה, בצירוף קישור אליה. המצאה באופן זה עונה אפוא על הדרישות הקבועות בתקנה 497ג(1) לתקנות. משכך, מניין הימים להגשת ערעור החל ביום 29.3.2018, ועל כן הערעור שהוגש ביום 27.6.2018 (בחלוף כשלושה חודשים ממועד מתן פסק הדין) הוגש באיחור, מבלי שנתבקשה ארכה לכך. למותר לציין כי אף אין בעובדה שבפסק הדין צוין בסופו כי יש להמציאו בדרך זו או אחרת למערער כדי להשהות את מניין הימים הקבועים בדין. לא זו בלבד אם כן, שהמערער צפה מיוזמתו בפסק הדין ביום 28.3.2018, אלא שהודעה רשמית באתר נשלחה אליו ביום המחרת ואין למערער להלין אפוא אלא על עצמו.

10. ויצוין, כי באפשרותו של בעל דין להוכיח כי לא נשלחה לו הודעה על אודות קיומה של החלטה באמצעות הגשת תצהיר (סעיף 497ג(2) לתקנות). ברם, בענייננו המערער לא עשה כן. במסגרת הערעור הוא ניסה לטעון כי אילו ניתנה לו הזדמנות, היה מוכיח באמצעות מכתב מטעם מזכירות בית המשפט המחוזי בחיפה כי כלל לא נשלח לו דואר אלקטרוני בעניין פסק הדין. ברם, לא זו בלבד שהמכתב אינו עונה על דרישת התקנות, אין בו כדי לסייע למערער. מכתב זה, אשר צורף לערעור, אכן מעיד כי פסק הדין לא נשלח לו באמצעות דואר אלקטרוני, אולם אין בו כדי להוכיח שלא נשלחה למערער הודעה על דבר קיומו של פסק הדין במערכת "נט המשפט". להיפך, צוין בו במפורש כי "מזכירות המדור האזרחי דיוורה את פסק הדין לבאי-כוח הצדדים במסגרת פעילות 'הודעה באתר' במערכת 'נט המשפט'". אשר על כן, דין הערעור להידחות.

11. בשולי הדברים אעיר כי טענות של בעלי דין לעניין המצאת החלטת בית משפט, שעה שאין חולק כי הם צפו באותה החלטה, מעוררות חוסר נוחות והן עשויות להצדיק בנסיבות מסוימות העדפה של מועד הידיעה של בעל הדין על אודות קיומה של החלטה, על פני מועד המצאתה (ראו למשל: בש"א 1788/06 קלינגר נ' זקס, פסקה 7 (13.11.2007)). לא מן הנמנע שמקרה זה נכנס לגדרם של אותם מקרים.

הערעור נדחה אפוא. משלא נתבקשה תגובה, המערער יישא בהוצאות מתוונות לטובת אוצר המדינה בסך של 500 ש"ח.

ניתן היום, י"א בטבת התשע"ט (19.12.2018).

ש ו פ ט

מרכז מידע, טל' 077-2703333 ; אתר אינטרנט, supreme.court.gov.il רח 18088390_N01.doc